ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
Кафедра практичної психології та педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор
Навчально-наукового інституту
психології та соціального захисту
_____ Шуневич Б. І
«_____»_____2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЇ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки магістрів.
(назва освітньо-наукового рівня)

за спеціальністю: 053 – психологія

Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту
(назва інституту, факультету)

Львів – 2016 рік

Робоча програма дисципліни «Основи методології наукових досліджень у психології» для магістрів спеціальності 053 – психологія. — Львів : ЛДУБЖД, 2016. — 27 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни, її зміст за змістовими модулями і темами, плани лекцій, семінарських занять, матеріали для закріплення та контролю знань (завдання для самостійної роботи), а також критерії оцінювання знань студентів.

Рекомендовано для студентів магістратури спеціальності 053 – психологія.

Розробник: Литвин А. В., завідувач кафедри практичної психології та педагогіки, доктор педагогічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології та педагогіки

Протокол від "30" серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри
практичної психології
та педагогіки _____ Литвин А. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)
30" серпня 2016 року

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту
Протокол від "____" _____ 20___ року № ___

Голова
Вченої ради _____ Шуневич Б. І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

© А.В.Литвин, 2016
© ЛДУ БЖД, 2016

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="4">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання</td><td colspan="2">заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 8</td><td>Галузь знань
«Соціальні та поведінкові науки»</td><td colspan="4" rowspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Напрям підготовки
053</td></tr>
<tr><td></td><td rowspan="5">Спеціальність (професійне спрямування):
психологія (8.03010301 практична психологія)</td><td colspan="4">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 4</td><td colspan="2">1–2-й</td><td colspan="2">1–2-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1 курсова робота</td><td colspan="4">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 240</td><td colspan="2">2–3-й</td><td colspan="2">2–3-й</td></tr>
<tr><td colspan="4">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3
самостійної роботи студента – 6</td><td rowspan="8">Освітньо-науковий рівень:
магістр</td><td>32</td><td>16</td><td>8</td><td>8</td></tr>
<tr><td colspan="2">Сем.</td><td colspan="2">Сем.</td></tr>
<tr><td>16</td><td>16</td><td>8</td><td>8</td></tr>
<tr><td colspan="4">Лабораторні</td></tr>
<tr><td colspan="2">Не передбачені</td><td colspan="2">Не передбачені</td></tr>
<tr><td colspan="4">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td colspan="2">160</td><td colspan="2">208</td></tr>
<tr><td colspan="4">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2">1</td><td colspan="2">1</td></tr>
<tr><td colspan="4">Вид контролю: залік, екзамен</td></tr>
</table>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання: аудиторних – 33,3%, самостійна робота – 66,7%;

для заочної форми навчання: аудиторних – 13,3%, самостійна робота – 86,7%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Основи методології наукових досліджень у психології» є дисципліною теоретично-прикладного характеру, яка покликаний допомогти магістрам у формуванні та становленні їх як молодих дослідників.

Мета курсу: сформувати у майбутніх психологів знання про основи методології та методологічні принципи психологічної науки, конкретні методи психологічного дослідження, різні підходи до психологічних досліджень і можливі варіанти інтерпретації їх результатів, навчити їх організовувати науковий пошук, оформлювати звіт про наукове дослідження в необхідній формі (тези, стаття, монографія, реферат, дисертація тощо), представляти отримані результати на наукових конференціях і семінарах.

Завдання навчальної дисципліни: теоретична підготовка з питань сутності понять і категорій методології наукових досліджень; організації процесу наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; методик дослідження, їх змісту і принципів; розкриття характеристик і розроблення етапів і форм процесу науково-психологічного дослідження; організації науково-дослідної роботи психологів; специфіки наукового пізнання взагалі та у психології, зокрема; змісту та структури процесу наукового дослідження; оформлення результатів наукових досліджень і впровадження їх у практику; визначення ефективності наукових досліджень.

Предметом навчальної дисципліни є система загальних принципів і підходів наукового пізнання, методи, технології пізнання, що пов’язані з науковою та практичною професійною діяльністю в галузі психології.

Вивчивши курс студенти та магістранти повинні ***знати:***

- особливості наукового пізнання у психології;
- теоретико-методологічні засади психологічного дослідження;
- принципи наукового дослідження в психології;

- визначення та аналіз об’єкту, предмету, мети, завдань дослідження;
- етапи наукового дослідження;
- типи наукових звітів;
- принципи, етапи підготовки і проведення наукових досліджень;
- сучасні стратегії пізнання психічного явища.

вміти:

- обирати та формулювати проблему дослідження;
- шукати необхідну наукову інформацію;
- обґрунтувати методологічну основу дослідження;
- реферувати літературні джерела;
- брати участь в науковій дискусії;
- формулювати об’єкт і предмет дослідження;
- висувати і перевіряти наукові гіпотези;
- формувати комплекс методик для дослідження;
- збирати емпіричні дані;
- проводити оброблення й інтерпретацію емпіричних даних;
- оформлювати наукові звіти;
- презентувати результат дослідження на наукових конференціях та семінарах;
- застосовувати набуті знання під час написання магістерської роботи.

Компетентності, набуті в результаті вивчення дисципліни відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Знання	**Вміння**	**Комунікація**	**Автономність і відповідальність**
1	2	3	4
Критичне осмислення категоріального апарату наукових досліджень	Збирати та обробляти інформацію, необхідну для проведення наукових досліджень	Надання співробітникам інформації щодо напрямів наукової роботи	Самостійне обґрунтування теми наукової роботи і відповідальність за її актуальність

1	2	3	4
Критичне осмислення принципів, методів і понять наукових досліджень	Застосовувати доцільні методи під час проведення наукових досліджень відповідно до їх цілей	Здатність організувати наукові дослідження та донести їх результати до кінцевих адресатів	Відповідальність за планування та підготовку наукового дослідження
Критичне осмислення парадигми методології науки	Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у наукових дослідженнях	Донесення до зацікавлених осіб власних ідей щодо наукового підходу до вирішення проблеми	Здатність до самонавчання у процесі дослідження, яке є самостійним та автономним
Спеціалізовані концептуальні знання щодо структури наукового дослідження	Логічно планувати і будувати дослідження відповідно до його логіки і мети	Кваліфікований обмін інформацією щодо обраної проблеми	Готовність до автономного проведення науково-дослідних робіт
Критичне осмислення видів та форм науково-дослідної роботи	Організувати і проводити дослідницьку діяльність	Використання інформації з різних підрозділів і комунікація із зовнішнім середовищем	Відповідальність за якість і своєчасність проведення самостійного наукового дослідження
Критичне осмислення вимог та структури публікації наукових результатів	Науково обґрунтовувати і структурувати отримані наукові данні	Передавання фахівцям інформації, ідей, положень щодо вирішення завдань наукового дослідження	Відповідальність за реальність (достовірність) отриманих наукових результатів
Спеціалізовані концептуальні знання щодо оформлення результатів наукових досліджень	Визначати економічну ефективність наукових досліджень	Донесення до зацікавлених осіб результатів наукового дослідження за допомогою сучасних методів	Відповідальність за результативність дослідження, його впровадження та подальший розвиток наукових ідей

Спираючись на дані, подані в таблиці, в результаті вивчення курсу «Основи методології наукових досліджень у психології» у студентів мають бути сформовані такі ***компетентності***:

соціально значущі:

- здатність до самоаналізу;
- толерантність, комунікабельність;
- ініціативність і відповідальність.

професійні:

- здатність застосовувати теоретичні й емпіричні методи дослідження;
- здатність до планування науково-дослідних робіт;
- здатність організовувати науково-дослідну роботу;
- здатність до формулювання й обґрунтування наукових гіпотез;
- здатність до оволодіння традиційними та інноваційними методами проведення наукових досліджень;
- здатність до інформаційного забезпечення процесу наукового дослідження;
- здатність до наукового пізнання на основі системного, синергетичного підходів;
- здатність до висвітлення наукових результатів, підготовки наукових публікацій;
- здатність до оформлення результатів наукових досліджень і впровадження їх у практику;
- здатність до визначення ефективності наукових досліджень.

Програма навчальної дисципліни передбачає проведення лекцій і семінарських занять, а також здійснення студентами самостійної роботи. Підсумковий контроль здійснюється на заліку в 10-му семестрі та іспиті в 11-му семестрі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукової діяльності

Вступ до методології наукових досліджень

Тема 1. Поняття, зміст і функції науки

Тема 2. Методологія, методи, логіка наукових досліджень

Тема 3. Вибір напряму та послідовність наукових досліджень

Тема 4. Вибір методу дослідження

Змістовий модуль 2. Технологія проведення наукових досліджень

Тема 5. Теоретичні дослідження

Тема 6. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні. Поняття системи та її властивості

Тема 7. Моделювання як спосіб наукового пізнання. Модель і моделювання

Тема 8. Експериментальні дослідження

Тема 9. Основні поняття та визначення математичних і статистичних методів опрацювання наукових даних

Тема 10. Застосування статистичних методів у наукових дослідженнях

Тема 11. Подання дослідницьких даних: шкали, таблиці, графіки

Тема 12. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень

Тема 13. Підготовка магістерських і дипломних робіт

Змістовий модуль 3. Організація та проведення наукових досліджень з психології

Тема 14. Методологія наукового дослідження в психології

Тема 15. Організація та проведення психологічних наукових досліджень

Тема 16. Науково-дослідна діяльність студентів-психологів

Змістовий модуль 4. Оптимізація наукових досліджень

Тема 17. Психологія наукової діяльності

Тема 18. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень

Тема 19. Стимулювання наукового мислення

Тема 20. Етика наукових досліджень

Тема 21. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Комп'ютерні технології та інструментарій у наукових дослідженнях

Тема 22. Наукові колективи та школи як особливі структури в науці. Особистість вченого

Тема 23. Правова сутність інтелектуальної власності

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
10-ий семестр												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та наукової діяльності												
Вступ до методології наукових досліджень	4	2				2	4					4
Т.1. Поняття, зміст і функції науки	10	2	2			6	10	1	1			8
Т.2. Методологія, методи, логіка наукових досліджень	12	2	2			8	12	1	1			10
Т.3. Вибір напряму та послідовність наукових досліджень	10	2	2			6	10	1	1			8
Т.4. Вибір методу дослідження	8	2	2			4	8	1	1			6
Змістовий модуль 2. Технологія проведення наукових досліджень												
Т.5. Теоретичні дослідження	10	2	1			7	10	1	1			8

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Т.6. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні. Поняття системи та її властивості	8	2	1			5	8	1				7
Т.7. Моделювання як спосіб наукового пізнання. Модель і моделювання	8	2	1			5	8	1				7
Т.8. Експериментальні дослідження	12	2	1			9	12	1				11
Т.9. Основні поняття та визначення математичних і статистичних методів опрацювання наукових даних	10	4	1			5	10		1			9
Т.10. Застосування статистичних методів у наукових дослідженнях	10	4	1			5	10		1			9
Т.11. Подання дослідницьких даних: шкали, таблиці, графіки	8	2	1			5	8					8
Т.12. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень	6	2	1			3	6					6
Т.13. Підготовка магістерських і дипломних робіт	4	2				2	4		1			3
Разом за семестр	**120**	**32**	**16**		**5**	**72**	**120**	**8**	**8**		**4**	**104**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
11-ий семестр												
Змістовий модуль 3. Методологічні особливості наукових досліджень з психології												
Т.14. Методологія наукового дослідження в психології	12	2	2			8	12	1	1			10
Т.15. Організація та проведення психологічних наукових досліджень	16	2	2			12	16	1	1			14
Т.16. Науково-дослідна діяльність студентів-психологів	12	2	2			8	12	1	1			10
Змістовий модуль 4. Оптимізація наукових досліджень												
Т.17. Психологія наукової діяльності	12	2	2			8	12	1	1			10
Т.18. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень	16	2				14	16	1	1			14
Т.19. Стимулювання наукового мислення	10	2	2			6	10	1				9
Т.20. Етика наукових досліджень	6		2			4	6		1			5
Т.21. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Комп'ютерні технології та інструментарій	20	2	2			16	20	1	1			18

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Т.22. Наукові колективи та школи як особливі структури в науці. Особистість вченого	8	2				6	8	1				7
Т.23. Правова сутність інтелектуальної власності	8		2			6	8		1			7
Разом за семестр	**120**	**16**	**16**			**88**	**120**	**8**	**8**			**104**
Усього годин	**240**	**48**	**32**			**160**	**240**	**16**	**16**			**208**

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	*заочна форма*
1.	1.2. Поняття, зміст і функції науки	2	1
2.	1.3. Методологія, методи, логіка наукових досліджень	2	1
3.	1.4. Вибір напряму та послідовність наукових досліджень	2	1
4.	1.5. Вибір методу дослідження	2	1
5.	2.1. Теоретичні дослідження	1	1
6.	2.2. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні. Поняття системи та її властивості	1	
7.	2.3. Моделювання як спосіб наукового пізнання. Модель і моделювання	1	

8.	2.4. Експериментальні дослідження	1	
9.	2.5. Основні поняття та визначення математичних і статистичних методів опрацювання наукових даних	1	1
10.	2.6. Застосування статистичних методів у наукових дослідженнях	1	1
11.	2.7. Подання дослідницьких даних: шкали, таблиці, графіки	1	
12.	2.8. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень	1	
13.	2.9. Підготовка магістерських і дипломних робіт		1
14.	3.1. Методологія наукового дослідження в психології	2	
15.	3.2. Організація та проведення психологічних наукових досліджень	2	
16.	3.3. Науково-дослідна діяльність студентів-психологів	2	
17.	4.1. Психологія наукової діяльності	2	
18.	4.2. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень		
19.	4.3. Стимулювання наукового мислення	2	
20.	4.4. Етика наукових досліджень	2	
21.	4.5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Комп'ютерні технології та інструментарій	2	
22.	4.6. Наукові колективи та школи як особливі структури в науці. Особистість вченого		
23.	4.7. Правова сутність інтелектуальної власності	2	
	Разом:	**48**	

Семінарське заняття – форма навчального заняття, на якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. Семінарські

заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних кабінетах з однією академічною групою.

На кожному семінарському занятті (див. табл.) викладач оцінює підготовлені студентами виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться у журнал. Отримані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються під час виставлення поточної оцінки з навчальної дисципліни.

6. Теми практичних занять

Не передбачено

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	*заочна форма*
1.	Вступ	2	4
2.	1.2 Поняття, зміст і функції науки	10	12
3.	1.3. Методологія, методи, логіка наукових досліджень	12	14
4.	1.4. Вибір напряму та послідовність наукових досліджень	10	12
5.	1.5. Вибір методу дослідження	10	12
6.	2.1. Теоретичні дослідження	10	11
7.	2.2. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні. Поняття системи та її властивості	10	12
8.	2.3. Моделювання як спосіб наукового пізнання. Модель і моделювання	10	12
9.	2.4. Експериментальні дослідження	12	14

10.	2.5. Основні поняття та визначення математичних і статистичних методів опрацювання наукових даних	12	16
11.	2.6. Застосування статистичних методів у наукових дослідженнях	12	16
12.	2.7. Подання дослідницьких даних: шкали, таблиці, графіки	10	13
13.	2.8. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень	6	9
14.	2.9. Підготовка магістерських і дипломних робіт	6	7
15.	3.1. Методологія наукового дослідження в психології	12	
16.	3.2. Організація та проведення психологічних наукових досліджень	12	
17.	3.3. Науково-дослідна діяльність студентів-психологів	12	
18.	4.1. Психологія наукової діяльності	10	
19.	4.2. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень	14	
20.	4.3. Стимулювання наукового мислення	10	
21.	4.4. Етика наукових досліджень	6	
22.	4.5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Комп'ютерні технології та інструментарій	16	
23.	4.6. Наукові колективи та школи як особливі структури в науці. Особистість вченого	10	
24.	4.7. Правова сутність інтелектуальної власності	6	
	Разом:	**240**	

9. Індивідуальні завдання

Магістри готують реферати з окремих тем курсу, доповіді на конференцію, виконують творчі дослідні завдання для самостійного поглибленого вивчення, а також готують курсові роботи.

Орієнтовна тематика курсових робіт

№ з/п	Зміст	Обсяг
1.	Наука як цілісна система знання.	
2.	Теорія як форма організації наукового знання.	
3.	Основні методологічні проблеми психології.	
4.	Теоретична модель істотних зв'язків як методологічний центр теорії.	
5.	Актуальність, мета, гіпотеза та завдання дослідження.	
6.	Специфічні особливості психологічного дослідження.	
7.	Вибір методів і методик дослідження.	
8.	Планування наукового дослідження.	
9.	Методи теоретичного дослідження.	
10.	Співвідношення теоретичного та емпіричного рівнів дослідження.	
11.	Співвідношення об'єкта, предмета та методу дослідження.	
12.	Конкретизація моделі явища в емпіричному дослідженні.	
13.	Використання отриманих емпіричних даних і конкретизація моделі явища.	
14.	Рівні та види психологічного дослідження.	
15.	Характеристика етапів дослідження.	
16.	Факт і артефакт у психологічному дослідженні.	
17.	Принципи психологічного дослідження.	
18.	Загальна характеристика методів психологічного дослідження.	
19.	Загальна структура психологічного дослідження.	
20.	Методи емпіричного дослідження.	
21.	Вимоги до вибірки для дослідження.	
22.	Експеримент і емпіричне дослідження: загальна характеристика.	

23.	Експеримент та його застосування в психології.	
24.	Експеримент і психодіагностичне обстеження: процедура, завдання та функції.	
25.	Методологія психологічного експерименту.	
26.	Принципи побудови констатувального і формувального експериментів.	
27.	Оброблення експериментальних даних.	
28.	Первинне опрацювання даних. Складання таблиць. Перевірка даних.	
29.	Кореляційний аналіз в експерименті.	
30.	Математико-статистичне оброблення даних. Аналіз первинних статистик.	
31.	Кількісний та якісний аналіз даних дослідження. Оцінка достовірності відмінності.	
32.	Формулювання теоретичних висновків.	
33.	Ефективність наукового дослідження.	
34.	Правила оформлення науково-дослідної роботи.	
35.	Публікація результатів науково-дослідної роботи.	

10. Методи навчання

Основні форми навчання: лекції, семінарські заняття із застосуванням поточних перевірок і проведенням контрольних робіт (тестування).

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

• *наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація;

• *практичні:* опрацювання наукових досліджень.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

ІІ. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості.

Специфіка вивчення курсу «Основи методології наукових досліджень у психології» полягає в тому, що в студентів повинні бути відображені головні методологічні та теоретичні категорії. Ці категорії будуть базисом для створення майбутнім фахівцем вихідного теоретичного концепту, який дозволяє методологічно вірно вирішувати професійні завдання.

Загальним принципом під час роботи над змістом кожного питання програмної теми є принцип послідовної деталізації основного смислового фрагменту. До кожного такого фрагменту доречно відшукати та додати розгорнуті відомості з робіт дослідників, які зробили внесок в розробку певного питання. Відтак, навчальний курс стає добіркою матеріалів, пов’язаних загальним смисловим завданням.

11. Методи контролю

Поточний контроль, який здійснюється у формі усного чи письмового опитування; контрольні роботи; екзамен.

Мета поточного контролю – оцінити ступінь засвоєння теоретичного і практичного матеріалу та рівень знань студентів із відповідних розділів дисципліни. Контроль здійснюється у формі усного й письмового опитувань, колективних дискусій і обговорень. Підсумковий контроль знань здійснюється наприкінці семестру шляхом складання заліку. До заліку допускаються студенти, які мають необхідний рівень поточних знань.

Питання для контролю та самоконтролю

1. Загальна характеристика психологічного дослідження. Поняття про метод науки.
2. Співвідношення теоретичного та емпіричного рівнів дослідження.
3. Співвідношення об'єкта, предмета та методу дослідження.
4. Класифікація та загальна характеристика методів психологічного дослідження.
5. Об'єктивні методи психології: загальна характеристика.
6. Спостереження: сутність, особливості.
7. Експеримент: види, сутність, особливості.
8. Тестування: сутність, особливості.
9. Анкетування та інтерв'ю: сутність, особливості.
10. Особливості застосування біографічного методу в психологічному дослідженні.
11. Метод контент-аналізу у психологічному дослідженні.
12. Аналіз документів: сутність, особливості.
13. Особливості застосування проективних методів у психологічному дослідженні.
14. Методи описової психології: загальна характеристика.
15. Методи емпіричного дослідження.
16. Методи теоретичного дослідження.
17. Методи практичної психології: загальна характеристика.
18. Взаємодоповнюваність, надійність і валідність методів і методик дослідження.
19. Особливості застосування методів суміжних дисциплін у психології.
20. Методологія як вчення про метод. Методологічні проблеми психології.
21. Проблема системного підходу в психології.
22. Проблема співвідношення соціального і біологічного в детермінації психіки людини.
23. Проблема спілкування і діяльності у психології.
24. Проблема особистості у психології.
25. Теорія, експеримент і практика у психології.

26. Принципи психологічного дослідження.
27. Загальна структура психологічного дослідження.
28. Характеристика етапів психологічного дослідження.
29. Вибір та обґрунтування теми і актуальності дослідження.
30. Мета дослідження. Гіпотеза і постановка завдань.
31. Вибір методів і методик дослідження.
32. Планування дослідження.
33. Вибірка для дослідження: характеристика та вимоги.
34. Збирання та нагромадження матеріалу, аналіз літературних джерел.
35. Організація і проведення експерименту.
36. Аналіз та інтерпретація зібраних даних.
37. Надійність отриманих даних.
38. Факт і артефакт у психологічному дослідженні.
39. Експеримент і емпіричне дослідження: сутність, особливості.
40. Психодіагностичне обстеження: сутність, особливості.
41. Процедура проведення експерименту й обстеження.
42. Завдання та функції експерименту, обстеження.
43. Вимоги до експериментатора і діагноста.
44. Принципи побудови констатувального і формувального експериментів.
45. Принципи побудови експериментально-генетичного дослідження.
46. Розвивальні можливості експериментального впливу.
47. Сутність первинної обробки отриманих даних.
48. Складання таблиць. Перевірка даних.
49. Математико-статистична обробка даних.
50. Аналіз первинних статистик.
51. Оцінювання достовірності відмінностей даних. Нормування даних.
52. Комп'ютерне оброблення даних.
53. Послідовність викладу матеріалу дослідження.
54. Особливості подання текстового матеріалу.
55. Оформлення ілюстративного матеріалу.

56. Оформлення табличного матеріалу.

57. Подання формул і символів.

58. Оформлення списку використаних джерел.

59. Використання і оформлення цитат.

60. Упорядкування додатків, приміток, допоміжних покажчиків.

61. Особливості понять, що використовуються в психологічній науці.

62. Практична та академічна психологія.

63. Основні види наукової та науково-практичної діяльності.

64. Методологічний базис теорії діяльності.

66. Основний категоріальний апарат вчинкового підходу в психології.

67. Поняття вчинку в психології.

68. Експериментально-генетичний метод у психології.

69. Поняття «модель» у психології.

70. Категорія дії в психології.

71. Системний підхід і його принципи.

72. Проблема детермінації психічного розвитку.

73. Природнича та гуманітарна парадигма в науці.

74. Специфіка та умови вимірювань у психології.

75. Проблема індивідуальної та спільної діяльності в психології.

76. Проблеми мотивації діяльності.

77. Контрольна група та її значення в експерименті.

78. Категорії суб'єкта та об'єкта в психології.

79. Методологічні засади гуманістичної психології.

80. Методологічні засади аналітичної психології.

81. Поведінковий підхід в психології.

82. Основні категорії психологічної науки.

83. Закони психології та їх методологічна функція.

84. Поняття про суб'єкт-суб'єктні відносини в психології.

85. Поняття про суб'єкт-об'єктні відносини в психології.

86. Нормативна і дескриптивна функції методології.

87. Поняття рефлексії в науковому пізнанні.

88. Категорії значення та смислу в психології.
89. Поняття «норма» в психології.
90. Основні види активності суб'єкта.

12. Розподіл балів, які отримують студенти денної форми навчання

Виконання курсової роботи

Пояснювальна записка	Презентація	Захист роботи	Сума
до 50	до 20	до 30	100

Залік

Поточне тестування та самостійна робота														Залік	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2										
В	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	35	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота										Курсова	Екзамен	Сума
Зміст. модуль 3			Змістовий модуль 4									
Т14	Т15	Т16	Т17	Т18	Т19	Т20	Т21	Т22	Т23	15	35	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10			

Т1, Т2, ... Т23 – теми змістових модулів.

Загальне оцінювання:
робота в семестрі (участь у лекціях і семінарах) – 50 балів;
презентація в межах курсової тематики – 15 балів;
залік: 35;
екзамен – 35;
Разом: 100

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS подано в таблиці.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка	Оцінка за національною шкалою

за всі види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
91 – 100	**A**	відмінно	зараховано
71-90	**BC**	добре	
51-70	**DE**	задовільно	
35-50	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Програма нормативної навчальної дисципліни «Основи методології наукових досліджень у психології».
2. Робоча програма дисципліни «Основи методології наукових досліджень у психології» для магістрів спеціальності 053 – психологія / А. В. Литвин. — Львів : ЛДУБЖД, 2016. — 27 с.
3. Перелік запитань для заліку.
4. Перелік запитань для екзамену.
5. Комплект завдань для контрольних робіт.
6. Методичні рекомендації для написання та оформлення дипломних робіт із спеціальності «Практична психологія» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, спеціаліста та магістра у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності ДСНС України / Р.І.Сірко, О.А.Кривопишина. – Львів, 2014. – 38 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу. — К. : «Центр учбової літератури», 2014. — 142 с.

2. Бочелюк В. Й. Методика та організація наукових досліджень із психології : навч. пос. / Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. — К. : Центр учбової літератури, 2008. — 360 с.

3. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. — Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. — 260 с.

4. Галян І.М. Психодіагностика : навч. посібник / І. М. Галян. — К. : Академвидав, 2009. — 464 с.

5. Климчук В. О. До проблеми використання t-критерію Стьюдента у психології / Климчук В. О. // Практична психологія та соціальна робота. — 2010. — № 6. — С. 21—28.

6. Кушнаренко Н. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності : підр. / Н.М. Кушнаренко, В.М. Шейко. — К. : Знання, 2002. — 295 с.

7. Лудченко А. А. Основы научных исследований : учебное пособие / Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Прима Т.А. / Под ред. А.А. Лудченко. — К. : Знания, КОО, 2000. — 114 с.

8. Максименко С. Д. Теорія і практика психолого-педагогічного дослідження. — К. : КДІП, 1990. — 240 с.

9. Методичні рекомендації для написання та оформлення дипломних робіт із спеціальності «Практична психологія» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, спеціаліста та магістра у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності ДСНС України / Р. І. Сірко, О. А. Кривопишина. — Львів, 2014. — 38 с.

10. Новиков А. М. Методология / Новиков А. М., Новиков Д. А. — М. : СИНТЕГ. — 663 с.

11. Новікова М. М. Конспект лекцій з дисципліни «Методологія наукових досліджень» для студентів 5, 6 курсів спеціальності 073 — Менеджмент організацій і адміністрування / М. М. Новікова — Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. — 105 с.

12. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. — К. : Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.

13. Основи наукових досліджень у психології : методичний посібник / Укл. : О.В. Григор'єва. — Чернівці : Рута, 2004. — 80 с.

14. Рибалка В. В. Методологічні питання наукової психології (Досвід особистісно-центрованої систематизації категоріально-понятгевого апарату) : навч.-метод. посіб. / Рибалка В. В. — К. : Ніка-Центр, 2003. — 204 с.

15. Сергієнко Л. П. Основи наукових досліджень у психології: кваліфікаційні та дипломні роботи : навч. посібник / Сергієнко Л. П. — К.: Вид. дім «Професіонал», 2009. — 240 с.

16. Сисоєва С. О. Методологія науково-педагогічних досліджень : підручник / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. — Рівне : Волинські обереги, 2013. — 360 с.

17. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посібник / В. Є. Юринець. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. — 178 с.

Допоміжна

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень : підручник / М. Т. Білуха. — К. : АБУ, 2002. — 480 с.

2. Бобилєв В. П. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / Бобилєв В. П., Іванов І. І., Пройдак Ю. С. — Дніпропетровськ : Системні технології, 2008. — 264 с.

3. Волков Б. С. Методология и методы психологического исследования : учебное пособие / Б. С. Волков, Н. В. Волков, А. В. Губанов. — М. : Академ. проект ; Фонд «Мир», 2005. — 384 с.

4. Ганзен В. А. Теория и методология психологического исследования : Практическое руководство / В. А. Ганзен, В. Д. Балин. — СПб : СПбГУ, 2000. — 76 с.

5. Дружинин В. Н. Экспериментальная психология / В. Н. Дружинин. — СПб. : Питер, 2000. — 320 с.

6. Загвязинский В. И. Методология и методы психолого-педагогического исследования : учебное пособие / В.И.Загвязинский, Р.Атаханов. — М. : Издательский центр «Академия», 2001. — 208 с.

7. Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження : авторський підручник / О. В. Клименюк. — К. — Ніжин : ТОВ Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. — 308 с.

8. Корнилова Т. В. Методологические основы психологии / Корнилова Т. В., Смирнов С. Д.. — СПб. : Питер, 2006. — 320 с.

9. Костюк Г. С. Принцип развития в психологи / Костюк Г. С. // Методологические и теоретические проблемы психологии. — М. : Наука, 1969. — С. 118-152.

10. Краевский В. В. Методология педагогики : пособие для педагогов-исследователей / Володар Викторович Краевский. — Чебоксары : изд-во Чуваш. ун-та, 2001. — 244 с.

11. Крушельницька В. О. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / Крушельницька В. О. — К. : Кондор, 2003. — 192 с.

12. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень : Курс лекцій / Кустовська О.В. — Тернопіль : Економічна думка, 2005. — 124 с.

13. Ломов Б. Ф. Методологические и теоретические проблемы психологии / Отв. ред. Ю. М. Забродин, Е. В. Шорохова. — М. : Наука, 1984. — 444 с.

14. Лубовский Д. В. Введение в методологические основы психологии / Лубовский Д. В. — М. : Изд-ва МОДЭК, МПСИ, 2007. — 224 с.

15. Максименко С. Д. Розвиток психіки в онтогенезі (в 2 т.). — К. : Форум, 2002. — 319 с.

16. Методологія конкретних психологічних досліджень: погляд Одеської наукової школи психології : монографія. Том І. / за заг. ред. Вісковатової Т.П., Луньова В.Є. — Донецьк : Норд-прес, 2012. — 254 с.

17. Наследов А. Д. Математические методы психологического исследования : учебное пособие : Анализ и интерпретация данных / А.Д.Наследов. — СПб : Речь, 2004. — 392 с.

18. Новиков Д. А. Статистические методы в педагогических исследованиях (типовые случаи). — М. : МЗ-Пресс, 2004. — 67 с.

19. Психологія : навч. посібник / Винославська О. В., Бреусенко-Кузнєцов О. А., Зливков В. Л. та ін. ; за наук. ред. О. В. Винославської. — 2-е вид., переробл. і доповн. — К. : ІНКОС, 2009. — 390 с.

20. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / Романчиков В. І. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 254 с.

21. Руденко В. М. Математичні методи в психології : підручник / В.М. Руденко, Н.М. Руденко. — К. : Академвидав, 2009. — 384 с.

22. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / В.К. Сидоренко, П.В. Дмитренко. — К. : РННЦ “ДІНТ”, 2000. — 260 с.

23. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень : навч. посібник / С. М. Соловйов. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 176 с.

24. Цехмістрова Г. С. Методологія наукових досліджень : навч. посібник / Г. С. Цехмістрова. — К. : Видав. дім «Слово», 2008. — 280 с.

25. Чернілевський Д. В. Методологія наукової діяльності : навч. посібник / за ред. професора Д. В. Чернілевського. — Вінниця : Вид-во АМСКП, 2010. — 484 с.

26. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнаренко. — 6-те вид., переробл. і доповн. — К. : Знання, 2008. — 310 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України : сайт [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://mon.gov.ua/

2. Національна академія педагогічних наук України : сайт [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://naps.gov.ua/

3. Віртуальний університет ЛДУ БЖД [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://virt.ldubgd.edu.ua/

4. Кафедра практичної психології та педагогіки / ЛДУ БЖД : сайт [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.ldubgd.edu.ua/institut-department/kafedra-praktichnoyi-psihologiyi-ta-pedagogiki

5. Основи методології наукових досліджень в психології [Електронний ресурс] / Литвин Андрій Вікторович. — Режим доступу : http://virt.ldubgd.edu.ua/enrol/index.php?id=1063

6. PSYLIB : самопознание и саморазвитие : Психологическая библиотека. — Режим доступу : http://psylib.ukrweb.net/index.html.